

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iskaja vsak štetek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katal. Rakovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserat se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Deželni zbor.

Zadnji torek, dne 16. januarja, se je otvoril deželni zbor štajerski v Gradcu. Ker se pogajanja med slovenskimi in nemškimi poslanci zaradi spornih točk niso končala, sta se obedve seji zadnjega tedna izvršili mirno. Radi pogajanj še tudi ni prišel noben predmet v razpravo. Le zapisnikarji, overovatelj in odsek so se volili. Kakor smo že poročali, je bil tokrat prvokrat, kar obstoji deželni zbor, izvoljen zapisnikarjem slovenski poslanec, dr. Verstovšek. Znamenje, da je obstrukcija že nekoliko omehčala nemško trdovratnost, Overovateljem zapisnikov je izvoljen izmed slovenskih poslancev dr. Benkovič. V odseke so izvoljeni izmed slovenskih poslancev:

Finančni odsek: dr. Korošec, dr. Verstovšek; naučni odsek: dr. Korošec, Robič; občinski odsek: dr. Benkovič, Rožkar; železniški odsek: dr. Benkovič, dr. Jankovič; peticijski odsek: Meško, Terglav; poljedelski odsek: Novak, Pišek; vinogradniški odsek: Rožkar, Vrečko; politični odsek: dr. Jankovič, dr. Verstovšek; obrtni odsek: dr. Benkovič, Rožkar; vodopravni odsek: Ozmeč, dr. Verstovšek.

Slovenski poslanci so vložili naslednje predloge:

Dr. Benkovič, Rožkar, dr. Jankovič in Ozmeč predlog za železnico Purkla—Ptuj—Rogatec—Brežice. Dr. Benkovič, Terglav, dr. Karol Verstovšek predlog za železnico Rečica na Paki—St. Janž v Savinjski dolini. Dr. Benkovič, Terglav, Pišek predlog zaradi deželne podpore vsled suše. Dr. Benkovič predlog radi spodnje realke v Trbovljah. Dr. Benkovič predlog radi osnivanja trgovske in obrtne zbornice za Spodnji Stajer. Dr. Benkovič in Rožkar dva predloga radi stavbinskih koncesij za tesarje, zidarje itd. Dr. Benkovič je interpeliral c. k. r. namestnika radi imenovanja poštarja v Brežicah. Dr. Jankovič predlog, da se osnuje obvezna deželna zavarovalnica proti vsem vremenskim neugodam. Dr. Jankovič in Vrečko predlog radi zgradbe okrajne ceste II. razreda iz Lesične čez Prevorje v Grobelno in preložitve ceste II. razreda med Podsedro in Sv. Petrom pod Sv. Gorami. Dr. Jankovič, dr. Benkovič in Pišek predlog radi bede, povzročene po suši in toči v polit. glavarstvu Brežice. Dr. Korošec, Pišek, Rožkar in tovariši predlog za spremembo dimnikarskega reda, da se onemogoči prisilno zmetanje po dimnikih. Meško, Ozmeč in tovariši predlog za podporo po toči oškodovanim. Novak je interpeliral namestnika radi delitve knjižnice „Jahrbuchlein für die südmärkische Jugend“, ki so jo delili otrokom v nemških šolah na Spodnjem Štajerskem. Ozmeč predlaga, da se da izdatna podpora prebivalstvu ptujskega okraja, ki je trpelo lansko leto škodo po toči in suši. Pišek je stavil predlog za podporo za vodovod v Orehovi vasi. Pišek, dr. Korošec in tov. so vložili predlog za po suši prizadete posestnike, najemnike, viničarje in delavce na Spodnjem Štajerskem. Rožkar predlog za podporo prebivalstva mariborskega in ljubljanskega okraja, ki trpi vsled toče, suše in drugih uim pomankanj. Rožkar in dr. Benkovič predlog za izpremembo lovskega zakona. Rožkar je vložil predlog, s katerim se zahteva, da deluje deželni zbor na to, da bo dajala državna uprava živinsko sol, kakor tudi solne odpadke iz svojih neizčrpljivih zalog po lastni pridobitni ceni vsem živinorejcem po celi državi, ker je to za vspešno živinorejstvo neobhodno potrebno. Nadalje je vložil Rožkar predlog, da se zaklad za povzdigo živinoreje tudi za Spodnji Stajer po okrajih na podlagi števila živine, kakor velewa zakon, pravično razdeli. Našemu ljudstvu se ne sme še nadalje prikrajševati ta prispevek, ki znaša nad 80.000 kron na leto. Terglav predlog za ustanovitev vzornega vinograda za okraja Celje in Vrjansko, ki sta okužena po trtni uši. Dr. Verstovšek predlog, da se ustanovi za Sp. Stajer drugi dež. zavod za gluhoome, ker zamore sprejeti zavod v Gradcu le vsako leto do 120 učencev, dočim je gluhoemih v deželi povprečno do 800. Dr. Verstovšek predlog za podporo iz dež. fonda po uimah in suši oškodovanim posestnikom marenberskega, slovenjegraškega, šoštanjkega, gornjegraškega in arveškega okraja.

Poslanec Vrečko je vložil predlog za podporo po uimah poškodovanih v rogaškem in šmarškem okraju.

Nemci nočejo.

V torek, dne 23. t. m. se je vršila tretja seja deželnega zbora. Predlog radi železnice Ljutomer—Ormož se je odkazal železničnemu odseku.

Pri prihodnji točki je vstal dr. Korošec ter izjavil v imenu Slovenskega kluba: „Visoki deželni zbor! Znano je, da je bil Slovenski klub pripravljen, v tekočem zasedanju deželnega zbora mirno in stvarno sodelovati, ako bi se v delovni načrt sprejelo tudi nekaj kulturnih (šolo zadevajajočih), gospodarskih (regulacije, ceste, železnice, brezobrestna posojila, mostovi, kmetijski učitelji itd.) ter splošno kmečkih (pravična razdelitev zaklada za pospeševanje živine, koncesije za zidanje itd.), želj slovenskega dela dežele.“

Kakor smo pa včeraj izvedeli po požrtvovalnem in neumornem posredovalcu pri pogajanjih, Njega prevzvišenosti gospodu cesarskemu namestniku, ni naša dobra volja za sodelovanje našla pri (nemški) večini nobenega razumevanja, še več, ena skupina v večini je žugala celo z obstrukcijo, ako bi se za primerno upoštevanje spodnještajerskih želj v delovnem načrtu našla večina.

Ni naš namen, razmotrivati vseh razlogov, ki so bili merodajni za večino, ko se je postavila na to stališče. Toda enega razloga ne smemo zamolčati, namreč zboljšanje učiteljskih plač. Mi lahko o tem vprašanju odkrito govorimo, ker imamo popolnoma proste roke in nismo na nobeno stran vezani. Ampak večina, ki ima v tej zadevi gotove obveznosti, si še vedno ni o načinu, kako naj reši vprašanje učiteljskih plač, na jasnem.

Da bi ta nejasnost in neodločnost ne postala očitna, je bil nemara tudi razlog, da je večina pogajanja razbila in da bo skušala sedaj krivdo na tem neuspehu nam podtakniti. Mi že danes odklanjamo v tem oziru vsako krivdo in izjavljamo, da so nas ti dogodki v taboru večine notisnili na pot, katerega nameravamo sedaj nastopiti.“

Grobna tišina je vladala med tem govorom dr. Korošca, tudi večina si ni upala ugovarjati niti z besedico. Pripoznali so se s tem za krivca, ki je onemogočil to zasedanje deželnega zbora. Slovenci so bili voljni sodelovati, ako se ozira tudi na njihove volilce, a Nemci niso hoteli! Da so pokazali slovenski poslanci tudi na učiteljske plače, je bila hudomušnost, katero bodo liberalni učitelji dobro razumeli.

Ker slovenski poslanci tudi to storijo, kar povedo, zato je takoj vstal za dr. Korošcem poslanec dr. Verstovšek ter začel slovenski govor o prihodnji točki dnevnega reda. Sedaj je spreletel Nemce strah in takoj se je začelo pogajanje z načelnikom Slovenskega kluba, dr. Korošcem. Nemci so ponižno obljubili, da se bodo še enkrat posvetovali, in zato se je sporazumno določilo, da dr. Verstovšek po poldrugornem govoru konča in da se prihodnja seja objavi pismenim potom, dokler se ne bodo pogajanja ugodno ali neugodno rešila.

Pogajanja so se torej na novo začela. Kakor izvemo, je prihodnja seja določena za danes, dne 25. t. m., kar je znamenje, da Nemci nočejo odnehati.

Ceste.

(Piše deželni poslanec.)

Za marsikatero panogo našega narodnega gospodarstva se širja javnost ni brigala, dokler ni bilo Slovenske kmečke zveze. Prej se je vsa naša politika začela in nehala v tem, da smo se borili za liberalne pristaše in slovenske napise po naših uradih. Program za politično delovanje med našim ljudstvom se pa zadnja leta vedno bolj izpopolnjuje in razširja. Kdo se je prej sedaj n. pr. brigal za naše ceste? Sedaj pa smo tako daleč, da morajo celo liberalni

škriči ven med ljudstvo ter govoriti o cestnih programih.

Ceste so občinske, okrajne in državne. Dežela sama ne gradi cest, ampak daje svoje prispevke k zgradbam okrajnih cest. Država še sicer vzdržuje svoje stare ceste, toda novih ne gradi, razun če to zahtevajo vojaški oziri.

Kakor nam naznanjajo poteze v obrazu, ali je človek več ali manj izobražen, tako nas učijo ceste v licu kake občine ali okraja, spoznavati, ali je vodstvo občine, oziroma okraja, v izobraženih rokah ali ne. Slabe ceste, slabi občinski in okrajni zastopi.

Ceste nimajo pomena samo za velikega kmeta in pogostega voznika, ampak za vse sloje prebivalstva, za kmeta kakor za delavca, za posestnika kakor za gostača. Vsi jih rabijo, vsi se jih veselijo, ako so lepe, jih zmerjajo, ako so slabe. Zato najdejo tudi občinski in okrajni zastopi najmanj odpora, ako lahko svoje izdatke zagovarjajo s stroški za ceste.

Kakor smo že rekli, dežela sama ne gradi cest, ampak daje le podpore za zgradbo in vzdrževanje okrajnih cest. Več podpore dobijo isti okraji, ki gradijo več cest, in po dosedanjih izkušnjah moramo reči, da so to nemški na Srednjem in Zgornjem Štajerskem. Te podpore daje in plačuje vsa dežela. Zato pa je Slovenski Stajer oškodovan, ker se gradi na njem primeroma najmanj okrajnih cest, in to po krivdi naših okrajnih zastopov, ki so žal večinoma še v nemškutarskih rokah.

Tudi v sedanjem obstrukcijskem boju igrajo ceste precejšnjo vlogo, in sicer takozvani cestni program, katerega liberalci v svoji neumnosti izrabljajo proti naši stranki. Deželni odbor je namreč v sporazumu z okrajnimi zastopi sestavil imenik onih okrajnih cest, katere nameravajo okrajni zastopi zidati v bodočih desetih letih. Seveda, in tega liberalci ne razumejo, se vsled tega imenika ne bodo okrajne ceste gradile morebiti od dežele, ampak od okrajnih zastopov, in torej obstrukcija ni nobena ovira za zgradbo teh cest. Tem manj je ovira, ker so spodnještajerski okrajni zastopi — s par izjemami — pač prijavili v Gradec, katere ceste bi radi zidali prihodnje desetletje, toda dalje kot do te izjave niso prišli. Ne obstrukcija torej, ampak počasnost ali drugi okrajni oziri so krivi, da se na Spodnjem Štajerskem ne gradi nove okrajne ceste. Toda glede cest se bodo morali ganiti vsi okrajni zastopi, ako nočejo, da bomo še nadalje plačevali večinoma le za ceste na Spodnjem in Gornjem Štajerskem. V tem pogledu ne zadene deželni poslanec nobena krivda.

Se nekaj liberalci kričijo sedaj tudi naokoli, da okraji ne dobivajo vsled obstrukcije prispevkov za vzdrževanje okrajnih cest. To je res, in velja za vse štajerske okraje, nemške in slovenske. Da se to spremeni, naj gredo — tako modrujejo liberalci — naši deželni poslanci brezpogojno v deželni zbor in opustijo obstrukcijo brez vsake odškodnine. Po liberalnem nasvetu bi naj torej dovolili tudi naši poslanci zvišanje doklad, ki bo znašalo najmanj 25%. Toda teh 25% bo znašalo za vsak okraj neprimerno več kakor znašajo prispevki za okrajne ceste, kajti s temi 25% se bodo zvišale tudi učiteljske, uradniške (deželne) plače in še marsikaj drugega. Tega seveda liberalci ljudstvu ne povedo, ker so stari sleparji.

Politični ogled.

— Avstrijska politika. Sedanjemu ministru za zunanje zadeve, grafu Erentalu očitajo, da je popolnoma slep za dogodke ob italijansko-avstrijski meji. Italijani se ob meji pripravljajo za boj proti nam in hujskajo italijansko ljudstvo v vedno večje sovraštvo proti Avstriji. Vsega tega graf Erental neče videti, in sicer pravijo, da radi tega ne, ker je popolnoma vplivan po svoji ženi, ki je Madžarka. Znano pa je, da so Madžari stari prijatelji Italijanov, ki so jim svoječasnno tudi gostoljubno sprejeli pod italijansko streho madžarske prekucne Košute. Pravijo pa, da višji krogi v Avstriji vendar že vidijo nevarnost Erentalovega ljubimovanja z Italijani in da bo vsled tega moral kmalu iti v zaslužni pokoj. Menda se že pripravlja na odstop, ker razširja od sebe novice, da bolaha. Vsi ministri pa bolehaljo, kadar so zrel za odstop.

— **Deželni zbori.** Sedaj zborujejo razni deželni zbori. Skoro v vseh se razpravlja o deželnih proračunih. Povsod skoro ena in ista pesem: dolgovi, primanjkljaji v deželnih kasah, in nasledek tega zvišanja deželnih doklad. O štajerskem deželnem zboru poročamo na drugem mestu. V gališkem deželnem zboru delajo hrupno obstrukcijo rusinski poslanci, ker jim Poljaki nečejo dovoliti take deželne volilne postave, potem katere bi dobili Rusini zastopstvo v dež. zboru, ki jim gre po številu prebivalstva. V gornjeavstrijskem deželnem zboru pa so nemški liberalci obstruirali radi spremembe občinskega volilnega reda. Goriški deželni zbor pa deluje v kljub temu, da se slovenski liberalni poslanci in pristaši italijanske ljudske stranke ne udeležujejo seji.

— **Hrvaško.** Ker so pri zadnjih volitvah v hrvaški sabor zmagale stranke, ki so po večini nasprotne banu Tomašiču, so postala njemu tla prevročna in je odstopil. Za novega hrvaškega bana je imenoval cesar barona Čuvaja, ki pa bo, kakor je posneti iz časniških poročil, čuval nadalje mažaronsko nadvlado na Hrvaškem.

— **Volitve v Nemčiji.** Te dni se vršijo v Nemčiji ožje volitve za državni zbor. Govorilo se je, da se bodo združile proti katoliški stranki pri ožjih volitvah vse svobodomiselnih stranke: liberalci raznih barv in socialni demokratje. A v kljub temu, da je vse, kar čuti z liberalci in socialnimi demokrati, šlo v boj proti katoličanom, imajo dobiček od tega največ katoličani sami, deloma so se okoristili socialni demokratje. V petek, dne 25. januarja se vrše zadnje ožje volitve. Dosedaj je izvoljenih 99 socialnih demokratov, 101 pristaš „centruma“ (katoliškega središča), 37 liberalcev, 38 pristašev ljudske stranke, 42 konservativcev, 12 pristašev državne stranke, 14 antisemitov (protijudovska stranka), 16 Poljakov in 4 divjaki. Kakor je razvidno, bosta najmočnejši stranki bodočega državnega zbora katoliško „središče“ in socialni demokratje, ki se pridejo jutri, dne 25. t. m. v 75 okrajih v ožje volitve.

— **Italija in Francija.** Italijani so pretečeni te den zaplenili dva francoska parnika, ki sta baje vozila nekaj turških častnikov. Radi te zaplenitve je nastalo napeto razmerje med obema državama. Vendar ta napetost menda ne bo imela hujših posledic.

— **Turčija.** V tej državi je vedno nemir. Vse nade, da bodo Mladoturki, ki imajo sedaj vladne vajeti v svojih rokah, za državo ugodno vladali, so splavale po vodi. Sedaj je razpustila vlada državno zbornico ali komoro. Nove volitve se bodo vršile v kratkem.

— **Kitajsko.** Nemiri so sedaj na Kitajskem stalno na dnevnem redu. Prekucija ima sedaj svojo žetev. Listi vedo poročati, da je cesarska rodbina Mandžu že odstopila od prestola in da se je proglasila ljudovlada ali republika. Ali bo prinesla ljudovlada mir tej državi, je veliko vprašanje. Gotovo pa je, da bodo druge države tekom časa se skušale okoristiti s kitajskimi razmerami in si bodo nekatere važnejše dele razdelile med seboj. Baje se je dosedaj že 18 pokrajin izreklo za ljudovlado, le samo štiri so ostale še zveste cesarstvu. Zadnje dni so se vršili zopet večji boji med prekuciji in cesarskimi četami.

— **Italijansko-turška vojska.** Pretečeniteden so se vršili večji boji pri Gargarešu v bližini Bengazija. 400 mož broječa turško-arabska četa je dne 18. t. m. napadla italijanske postojanke pri Gargarešu. Po zelo krvavem boju so bili Turki odbiti. Na obeh straneh je bilo večje število mrtvih in ranjenih. Drugi dan, dne 19. januarja je napadlo 600 Arabcev Italijane v bližini Bengazija. Le s pomočjo bojne ladije „Etrurije“, ki je streljala z morja na Arabce, je bil napad odbit. Veliko nevoljo vzbuja v Italiji vrhovni poveljnik italijanskih čet v Tripolisu, general Kaneva, ki še ni dosegel nobene večje zmage nad Turki. Govori se, da ga bodo odstavili.

Razne novice.

* **Današnja številka** obsega 10 strani in „Gospodarske novice“ kot prilogo.

* **Imenovanje** v deželni šolski svet. Za dobo 6 let je cesar imenoval kot ude štajerskega deželnega sveta med drugimi tudi gg. kanonika Jožefa Majcena v Mariboru in ravnatelja mariborske gimnazije dr. Tomišeka.

* **Osebna vest.** G. dr. Arneje, učitelj na mariborski gimnaziji, je dobil naslov profesorja.

* **Na Dunaju** je umrl dne 20. januarja papežev poslanik nuncij Bavona.

* **Poroka** v cesarski hiši. Bavarski princ Jurij se bo dne 10. februarja poročil v grajski kapeli v Senbrunu na Dunaju z avstrijsko nadvojvodinjo Izabelo Marijo. Poroki bo baje prisostvoval tudi cesar.

* **Sedaj bo šlo.** S kmečkimi vprašanji dolgo pi šlo prav naprej. Kako tudi, saj so za to brigali le „nerodni klerikalci“. Toda sedaj bo šla stvar naprej. Liberalci se bodo odslej resno bavili s temi vprašanji in že zadnje nedeljo so imeli prvi tozadevni sestanek. V celjskem Narodnem Domu je priredila liberalna struja „kmečki ples“. Neumni klerikalci so prirejali doslej le predavanja, shode, poučne tečaje in enake dolgočasne reči, sedaj pa bo liberalna stranka s kmečkimi vprašanji pošteno zarajala. Slava naši rešiteljici!

* **Naše liberalce** je zopet enkrat začela trkati luna. Vsake toliko časa se jih prime ta bolezen in potem menijo, da morajo pričeti zopet s prirejanjem shodov. Ni jo pomaga, če so se pri tem še vedno osme-

šili. Bolezen je nevdzdržljiva in posledice trkanja lune to so shodi, nikoli ne izostanejo. Tako je tudi sedaj. V nedeljo je bila že druga nedelja, ko so se vršili liberalni shodi. Tokrat je prišla liberalcem njihova bolezen posebno prav, ker so njihovi zavezniki, Nemci in nemškutarji, zahtevali od njih, da morajo pričeti prirejati shode proti slovenski obstrukciji. Slovensko ljudstvo pa, ki se ne trka z luno, kot liberalci, si bo liberalno početje dobro zapomnilo in pri volitvah liberalce še bolj natrkalo kot dosedaj.

* **Shodi,** ki jih je priredila v nedeljo liberalna stranka, so povzročili povsod, kjer so se vršili, med našimi pristaši mnogo smeha in veselosti. V Rajhenburgu je govoril dr. Kukovec. Pravil je, da je obstrukcija škodljiva, čeprav jo je pred dvema letoma sam najbolj hvalil. Zagovarjal je svojo zvezo z Nemci, češ, da se gre njim in liberalcem za dosego enega in istega cilja, a seveda zamolčal, kako je mogoče, da imajo nemški nestrpnosti in slovenski liberalci eden in isti cilj. Na shodu, ki je bil dobro obiskan, je bilo ¼ pristašev K. Z. Brez vsakega pritrjevanja se je shod klaverno končal. Na Sladki gori je imel shod urednik Spindler. Vežal je take otrobe, da so se mu poslušalci, ki so bili z dvema izjemama sami naši, smejali. Resolucije ni hotel dati nobene na glasovanje, in jo je raje korajžno odkuril. Na Ponikvi bi se bil tudi imel vršiti liberalen shod, toda liberalen govornik je zamudil vlak in ljudje so zastoj čakali. Ko je prišla brzokavka, da shoda ne bo, so se naši smejali in zbijali dovtipa, maloštevilni liberalci so bili pa obupani in hudi, da se jih tako vodi za nos.

* **Lagali so.** O dr. Jankoviču se je „Narodni List“ zlagal, da je na shodu v Bučah govoril za učitelje lažnjive besede. V zadnji številki pa mora list, prisiljen po tiskovnem zakonu, to laž popraviti. Laž ima kratke noge.

* **Soc. demokratje** so začeli v občinskem svetu v Gradcu obstruirati, ker je hotela nemško-nacionalna večina zvišati doklade na hišno-najemniški davček. Seje so trajale po 20 ur. Sliši se, da bo graški občinski svet razpuščen.

* **Zmage.** Katoliška misel med slovenskim ljudstvom dosega vedno večje in lepše zmage. Posebno naši somišljeniki na Kranjskem korakajo zadnji čas od zmage do zmage. Dne 15. januarja je pri občinskih volitvah v mestu Škofja Loka na Gorenjskem zmagala S. L. S. v vseh treh razredih. Liberalci, ki so imeli dosedaj mestno upravo v rokah, so tako gospodarili, da so izgubili skoraj vse svoje pristaše in so se na dan volitve korajžno poskrili. Nadalje je S. L. S. zmagala v važnih občinah, kakor v Preserju pri Ljubljani, v Bučki in v drugih pomenljivih postojankah. Liberalizem je prišel na Slovenskem že popolnoma na kant. Kdor še danes drži z liberalci, ta je politični slepec.

* **„Proč od Rima“**, kričijo po naših trgih in mestih ljudje, ki ki so se preobjedli kruha, ki jim ga nudi katoliško slovensko ljudstvo. Dan za dnevno čitamo v nasprotnih listih, da se prirejajo lutrovske božje službe celo v prostorih okrajnih zastopov. Če jim slovenska „teta“, „mati“ ali očka prinese denar, se ti delajo ti ljudje tako pobožne, kot bi hoteli kar topli iti v nebesa, a to je samo vada za odjemalce. Pri gibanju „Proč od Rima“, pri zabavljanju čez vero, duhovnike in verno slovensko ljudstvo, pa so navadno med prvimi. Društvo „Svobodna šola“ začenja zopet huje zagovarjati svojo zahtevo: Krščanski nauk iz šol! Katoliški Slovenci stojimo v teh resnih časih trdno, ne dajmo se premotiti!

* **S. K. S. Z.** je priredila večeraj, dne 24. januarja v Smarju pri Jelšah v prostorih Habjanove gostilne poučni tečaj, kateri je bil dobro obiskan. Tečaj je vodil č. g. dr. Hohnjec. Predavatelji so želi obilo priznanja za svoja izvajanja. Enak tečaj se vrši danes, dne 25. januarja v Galiciji pri Celju. Naša S. K. S. Z., kot mati našega izobraževalnega dela, res vrlo skrbi za organizacijo in izobražbo naše ljudstva, zato pa zasluži vseobčo podporo slov. rodoljubov.

* **Novo izobraževalno društvo.** V Razboru pri Zidanem Mostu se je ustanovilo Katoliško slovensko izobraževalno društvo. Ustanovni shod se vrši v nedeljo, dne 28. januarja. Štajerska S. K. S. Z. šteje sedaj nad 140 članov.

* **Nove knjige.** „Hochenburgerjev sistem“ se zove knjižica, ki opisuje razmere pri naših spodnještajerskih sodiščih in ki je izšla kot ponatis znamenitega govora poslanca dr. Verstovšeka v državnem zboru. Knjižica stane 30 vin., po pošti 35 vin. Naroča se pri dr. Verstovšek. — V Ljubljani pa je izšla knjižica „Krvav list“, ki opisuje trpljenje katoliških Poljakov na Ruskem. Spisal je knjižico dr. Lenard. Naroča se pri „Društvu prijateljev poljskega naroda v Ljubljani“. Obe knjižici priporočamo našim društvom v naročbo.

* **Važna razsodba** v zadevi poloma liberalne Glavne posojilnice v Ljubljani. Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo, da so le dotični veljavni člani Glavne posojilnice, katere je upravni svet posojilnice sprejel v seji za člane. Na ta način bo ostalo le kakih 47 članov, ki bodo morali pokriti, če bodo mogli, velikanske manjkajoče svote pri Glavni posojilnici. Če bo razsodbi ljubljanskega deželnega sodišča pritrđilo tudi višje sodišče, prišli bodo vložniki te liberalne posojilnice ob ves denar. Naše posojilnice pa opozarjamo, da v sejah načelstva sklepajo o vsprejemu članov in ta sklep tudi vpišejo v zapisnik, kakor to vedno terjajo naši revizorji.

* **Nova živinska kuga.** Na Tirolskem se je pojavila nova, zelo nevarna živinska kuga, ki utegne

biti naši živinorejci še bolj škodljiva kot slinovka. V okolici Merana so dobila teleta nalezljivo drisko. V par tednih je samo v enem okraju poginilo za to kugo nad 800 telet. Kuga-driska se je hitro razširila in se je že celo na Koroškem pojavilo nekaj slučajev. Ta kuga napade ne samo mlada teleta, ampak tudi mlajše gove. Žival, katero napade ta bolezen, pogine, navadno tekom treh ali štirih dni. Živinozdravniki priporočajo proti tej kugi strogo snago in toploto v hlevu. Žival, pri kateri se pojavi driska, naj se napaja z mlačno vodo, v kateri se je kuhel slez ali brinje, pridene se naj nekaj grenke in Glauberjeve soli. Vsak sumljiv slučaj se naj takoj javi živinozdravniku. Bavarska in tirolska vlada ste odredile že stroge odredbe, da se ta nevarna kuga omeji in zatere.

* **Pomanjkanje živinozdravnikov** prav močno občutimo tudi v naših krajih. Redki so okraji, v katerih so nastavljeni izkušeni živinozdravniki. To pomanjkanje živinozdravnikov se je posebno občutilo lansko leto, ko sta se pojavili slinovka in rdečica pri svinjah. Koliko število svinj bi se bilo dalo obvarovati pred poginom, če bi se živali cepile proti rdečici! A kaj pomaga, če manjka mož, ki bi izvrševali posel živinozdravnikov. Naš štajerski nemško-nacionalni in liberalni deželni odbor seveda nima smisla za to, da bi skrbel za naraščaj živinozdravnikov in njihovih pomočnikov. Poglejmo, kako vzorno skrbi v tem oziru deželni odbor kranjski, ki je v rokah katoliških slovenskih mož. Uvedel se je na Vrhpiki poseben tečaj, v katerem se kmečki in delavski sinovi izobrazujejo za živinozdravniške pomočnike. Na ta način hoče deželni odbor kranjski pripomagati vsem večjim krajem, da bodo imeli vsak svojega živinozdravniškega pomočnika. To je velike važnosti za prosep naše živinorejce. Naš nemški deželni odbor pa za take važne reči nima nobenega smisla.

* **Vžigalice.** S 1. januarjem je v Avstriji prepovedana raba belega fosforja za vžigalice. Radi tega so uničene vse one male tovarne vžigalic, ki so izdelovale fosforne vžigalice. Večje tovarne pa so združene v poseben kartel. Družba „Solo“, v katerih je združenih 6 največjih avstrijskih tovarn, izdeluje na leto 80 milijard vžigalic. Skupno je bilo dosedaj v Avstriji 83 tovarn za vžigalice. Vlada se še vedno pogaja z večjimi tovarnami, da bi se uvedel monopol na vžigalice, to je, da bi vzela vlada izdelavo in prodajo vžigalic v svojo oskrbo, kakor n. pr. tobak in sol.

* **Sladkor** utegne vendar postati cenejši. V drugih državah namreč sladkorna letina ni bila tako silno slaba, kot se je kričalo. V Indiji nameravajo sezidati velikanske tovarne za sladkor. Ena sama taka tovarna bo stala 12 milijonov kron. V državi Ohio v Ameriki pa so baje našli neko drevo, sladkorni javor, ki daje velike množine sladkorja in je mnogo cenejši kot drug sladkor.

* **Vojaška taksa.** Vsi oni, ki so obvezani, plačevati vojaško takso, so zavezani po postavi in pod kaznijo, da se do 31. januarja prijavijo pri pristojnem občinskem uradu, da izpolnijo tozadevne tiskovine.

* **Vojaški nabori** se bodo baje vršili letos še-le v polelju, tako poročajo dunajski listi.

* **„Slovenski Gospodar“** se širi neprestano. Novi naročniki nam dohajajo dan za dnevom zi vseh župnij našega Spod. Štajerja. Še nobeno leto nismo v tako kratkem času dobili tako veliko število novih načnikov kot letos. Danes imamo že nad 1100 novih naročnikov, ki so večinoma že plačali naročnino. Noben slovenski list se ne more ponašati s tako veliko četo novih prijateljev. Ponosni smo na ta naš napredek.

* **Na pomoč koroškim Slovincem!** Podpisana „Zveza“ priredi meseca marca 1912 prvo veliko tombolo v prid koroškim Slovincem. Blag in važen namen zvezičnega delovanja itak poznate: Buditi Slovence od laike do štajerske meje, od starodavne Gospe Svete do Karavank, izobraževati ljudstvo po neštevilnih shodih na narodnem, gospodarskem in verskem polju, v vsaki vasi, kjer se še sliši slovenska beseda, nado-miščati koroškim Slovincem glede materinega jezika ljudsko šolo, zastaviti pot pruskemu proždindstvu, ki prodira proti jugu. „Zveza“ za svoje delo nima niti enega rednega dohodka, odvisna je več ali manj od milih darov; zato si mora na različne načine iskati sredstev. Prirediti torej hoče veliko tombolo meseca februarja 1912 ter posilja vse prijatelje, da jo podpirajo. „Zveza“ hvalično sprejema vse darove, v prvi vrsti pa želi „Zveza“ zbrati darila, ki so kmečkemu ljudstvu koristna. Darovi naj se pošiljajo na naslov: „Slovenska kršč.-soc. zveza za Koroško“ Celovec, Pavličeva ulica 7.

Slovenska kršč.-soc. zveza za Koroško.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Zadrufni tečaj, katerega je priredila Zadrufna zveza v Mariboru, se je pričel dne 22. januarja. Otvoril ga je dr. Hohnjec. Udeležuje se predavanj nad 20 udeležencev. Tečaj vodi nadrevizor Pušenjak. V torek je predaval tudi živinorejski inštruktor Krištof iz Ljubljane. Tečaj traja do sobote, 27. t. mes.

m **Maribor.** Mariborski magistrat slabo skrbi za varnost prebivalstva. Ni čuda, če se po polzku tla ku prevržeš in si zrahljaš kosti. V soboto, dne 20. januarja je padla na ulici 67letna Marija Jelinek in si je zlomila levo nogo.

m **Maribor.** Dne 20. t. m. je umrl v Mariboru Friderik Tax, okrajni glavar v pokoju. Tax je bil znana oseba na Spodnjem Štajerskem. Povsod, kjer je služboval kot političen uradnik, ga imajo še v spominu. Kot komisar je služil v Mariboru, Ljutomeru, v Brežicah in najdalje pa v Celju. Naposled je bil